

Bors

A MUNKA

Felolós szerkesztő és kiadó: Dr. Lapszámgy János

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP
Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat

Megjelenik pénteken este.
Előfizetési ára negyedévre
2 pengő.

Postacsekk: 28.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8
fillér, a legkisebb hirdetés
1 Pengő.

Lapvezér: Köntzey Ferenc

XV. évfolyam. 52. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1937 december hó 25

BÉKE, FÉNY, SZERETET.

Irta: Koppány István.

Amikor már a második ezer évnek utolsó százada suhog fejünk felett azóta, hogy Isten gondolata testet öltött köztünk azért, hogy megmentse a pusztuló embert, a fejlődés szédítő irama — főleg a technika egyes ágaiban — mintha azt sejtetné, hogy a végkifejlet nem lehet már messze. Természetes tehát, hogy szinte riadtan kérdezzük magunktól: És a földolobban, Isten terveihez való viszonyában hogyan áll az ember?

Mikor Krisztus megszületett, béke lett a földön. Megszűnt a versengés a nemzetek között. Elült a harci zaj s a régi fegyverek különös moraja. Szokatlan csend uralkodott a nagy birodalom határai között, mely három világrészt kapcsolt vasmarokkal a pogány Rómához. A nagy csendben feszült várakozás támadt a lelkekben. Mintha a természet s az akkori társadalom megsejtették volna, hogy a béke fejedelme lépett a világba. Pedig az angyalok igéző éneke: „Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek” csupán Betlehemből, a szegény pásztorok meghitt közelében hangzott akkor éjjel, ámde az üzenet mindenkihez szólt.

Az Ur békét adott a magas egekből, hogy a béke viszont nyugalmat szerezzen a földön küzdő szegény embereknek. Isten Krisztus által békét szánt a nyugtalan világnak. De ha belenézünk a modern világba, a huszadik század romlott világába, béke helyett ijesztő harci zajt, nyugodt légkört helyett pattanásig feszült idegállapotot, termelő és okos munka helyett örületes hadikészülődést, összefogás helyett nemzetközi bomlást s a nemzetek keretein belül tékozló széthuzást látunk mindenfelé. Mindez szöges ellentéte annak, amit Isten akart s amit Karácsonykor utnak indított a kis Betlehemből — békét parancsolva az addig nyugtalan, forrongó világnak. Am az ember nem akarja elfogadni a józan tanácsot, a bölcs utmutatást, az égi hívó szót. Béke helyett inkább felfordulást akar. Ezért van a harci zaj az egész világon.

Mikor Krisztus megszületett, egy új csillag jelent meg az égen. És ez az új csillag új fényt gyújtott nemcsak Betlehemből, nemcsak a pásztorok egyszerű körében, hanem Judeán tul a messze keleten s az egész világon. Új fényt gyújtott a földi szemekben, hogy meglássák Betlehem csodáját, a Szűztől született isteni gyermeket s azt az igazságot, hogy a bukott ember felemelésére maga Isten száll alá a földre. Ez volt az új csillag és az új fény egész hivatása, hogy egyfelől gyászos helyzetének biztos tudatára ébressze az embert, másfelől azonban hitet keltsen benne

Messias.

Az antik világ testét rázta a láz. A nagy eredmények csődöt mondtak. A gyors cselekvések megtorpantak. A teremlő erő kiapadt. A szellemek kiszáradtak, mint a sivatag homokja. Vagy sötét összevisszaságban tapogatóztak. Sehol egy világos út. Sehol egészséges, természetes és Istenben gyökerező igazi jámborság. Az isteni gondolat és isteni törvény történelmi népe, Izrael, nem ismert többé magára. A vallásos férfiakat és asszonyokat, Simeont, Annát, Erzsébetet és magát Máriát, az Ur Anyját, már meg lehetett számlálni. A többiek a mának éltek és elszakadtak az ország nagy hagyományától. Mint könnyű, hervadt, szélkergette, őszi levelek. A pogány lelkekben és zsidó szivekben nőtt a vágy és a kiáltás egy igaz ember után. Aki menekülést hozzon! A világosság után! A tanító után! A messiás után! A magashól kellett jönnie. Az Egeknél kellett Őt harmatozni! A felhőknek kellett szétszakadni, hogy Ő előléphessen. Így járt szájról-szájra, félénken és halgan. Így vágyódtak, nyögtek és imádkoztak.

De többet senki sem tudott. Nem tudták milyen lesz, hogyan fogja megoldani a kérdést és nem tudták, hogy mily nagy lesz a fény és a mentesség. A csöndesek, a mélyek, a hívők megsejtették, hogy több lesz egy zsidónál. Simeon megmondta Máriának, mikor karján tartotta gyermekét. Megmondta, hogy ez a gyermek a pogány világnak is fénye lesz. Az angyalok is énekeltek Betlehem felett, hogy az emberiségnek és nemcsak a kis Palesztinának hozta a békét. Ennek a Messiásnak világosságában ott állt az egész világ: A kék Iberiától az álmódó Indiáig. Az egész világ, őserdeivel, szigeteivel, palotáival. A világ lett az Ő országa.

Hogy történhetett ez? Izrael közvéleménye nemzeti és napi politikai kérdésekben felületes volt. A Messiás számára: Dávid királyi nemzetségének

utolsó sarja volt, Ő fogja Salamon dicsőségét visszaadni Jeruzsálemnek, Ő fogja Izrael megvetett lobogóját újra felvonni a phöniciai tengeren, ki fogja szorítani az arcátlan rómaiakat a szent országból és újra fogja veretni az ország pénzét. El a dénárral és a császár képmásával! Ragyogjon fel ismét a zsidó jogar a Népek felett! Az Euphratestől, a Nilusig. Így látta a Messiást a Sátán, Izrael rossz szelleme. Barokk fejedelemnek képzelte, ünnepi lakomákkal, aki a népet kenyérrel és cirkuszi játékokkal elégíti ki. Színjátzó Caesarnak, aki érti az uralkodást.

De az uralkodás nem kell a Messiásnak. Az Ő országa nem e világból való. Nem a zsidó nép új imperializmusában gondolja a világot megmenteni. Nem csapatok diszleéseiben. Nem a fehér elefánton, páncélos kocsin. Ha már be kell vonulnia királyi városába, akkor számáron akar bevonulni. Az Ő országa a lelki ember országa. Igaza van Keresztelő Szent Jánosnak, amikor belső átalakulással készít elő a Messiás napjára. Térjete meg! Le a büszkeséggel! Töltsétek ki szivetek üres völgyeit! Építetek egyenes utakat! Rendet a rendetlenségbe! Legyetek megint tiszteltetűdök, tiszták, hűek, legyetek jámbor emberek! Evangélista Szent János Advent 3. vasárnapján a Keresztelő válaszárol ír és hozzáfűzi: „A küldöttek pedig a farizeusok közül voltak.” Vagyis nem értették a szót a lelki emberről. Csak a fegyveres hatalomra figyeltek fel. Csak az udvari fogadásra gondoltak. Csak fénnel, pénzzel, sikerrel számoltak.

A Messiás ezeket nem tagadja. Van értelmük ezeknek is a világban. De a mentesség máshonnan jön. Nem az erőszakból! Nem a törvényből! Nem a gazdasági életből! Hanem a lelki emberből! A lélekből, a kegyelemből. A Messiás a legmélyéről akarta a világot átförmálni. Az emberek lelkéből... (—dny.)

az Uról megígért nagy segítség iránt.

Isten új csillagot gyújtott az égbolton, hogy ennek fényénél világosan lássuk a szörnyű helyzetet, melybe a bün sodorta az embert, de meglássuk a belőle ki vezető utat, az igazság biztosító útját is. Igen, az égi fény képes volna s hivatta is volna a nagy feladatra. Ámde ez ellen is sorompóba lépnek a nagy ellenségek: a bünös természet, a parányok gögje és a magát istenítő önzés. Ezek teszik, hogy annyian elfordulnak az Isten napjától, Krisztusban fénylő igazságtól. Ezek teszik, hogy számtalan, boldogtalan ember széjjelszakít minden köteléket, melyek mindnyájunkat Istenhez kapcsolnak. És ezek okozzák, hogy annyian megtagadjanak vele minden közösséget és még a nevét is kitörlik lelkükből. Sőt oda fajulnak, hogy irigy és erőszakos kézzel másokat is megfosztanak a krisztusi igazságok ragyogó fényétől s s üde melegétől. Ledöntenek minden szentélyt, melyekben az üzött hajszolt ember Istenéhez jutna. Kioltanak minden kis fényforrást, mely a sötétben botorkáló embert rá tudná vezetni az örök igazság s az igaz boldogság egyenes útjára. Eltűntetnek minden olyan emléket, melyek egy jobb élet természetes vágyát kelthetnék fel a

hogy ezzel a roppant áldozattal kimentse az embert a bün fertőjéből, ez meg látva és érezve Istenének csodás szeretetét, önmaga és embertársai iránt hasonlóképp szeretetre gyuljon az eddig nem ismert, vagy csak alig ismert mindenható Isten s a megvetett vagy irigylet embertársak iránt. És ezt a szent este tényleg bevezette. Az ujszülött szegény jászolánál szeretetben egyesültek angyalok, emberek, szegények, gazdagok, pásztorok, királyok, bölcsek, tudatlanok, sőt hozzájuk csatlakoztak még az állatok is.

Ez volt Isten gondolata. Békét teremteni az ég és föld között. Fényt gyújtani évezredek sötétsége után, melyben a bün lejtőjére jutott szerencsétlen ember mind mélyebbre süllyed a szörnyű örvényben. Szeretetet támasztani az örök Teremtő és a véges ember s az egymást taposó és egymást gyilkoló embertársak között. Ki merné tagadni, hogy a bevezetés valóban sikerült?

Most azonban, ha csődöt mond a béke s irigy kezek durva erőszaka ki akar oltani minden magasabb fényt, talán a szív szeretete pótolja mindkettőt? Kíváncsinos volna, de hiába várjuk. Ahol nincs égi fény, magasabb indítás, isteni kegyelem ott az ember előbb-utóbb farkassá változik embertársa iránt, kit csak önzés, irigység, gyűlölet vezet tetteiben. Megrendítő bizonyosságát szolgáltatja ennek sok szomorú ország, nép és társadalom, melyek mig egyfelől függetlenítettek magukat Istentől, Krisztustól és minden vallástól, a legvadabb örületek béklyóiba estek. Igaz, nemes, őszinte szeretet csupán csak ott lehet, ahol minden reális értéket megtudnak becsülni s ahol mindenkinek megadják azt, ami joggal megilleti őket. Ma ennek az ellenkezőjétől beteg, sorvad s boldogtalan a világ nagy része.

A biztos orvosság régóta adva van, csak el kell fogadnunk. Betlehemi béke, égi világosság, krisztusi szeretet! Használjuk csak bátran egyének és ország egyaránt s általa megtaláljuk lelkünk békéjét, kulturánk jövőjét, társadalmi és állami létünk megújódását.

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Aranyhegedű.

Irta: KOLTAY IMRE.

Péterke arcára égő piros rózsákat rajzolt a láz és fekete szemében már a tuvilág fénye ragyogott, ahová a lelke indulni készült. Két meggyőztört, lelkileg kifosztott, sápadt árnyék szótlanul leste a testükből kiszakadt emberpalánta vergődését. A gyérfényű, szegényes szobában fájt az időmegállító, gyilkos csend és úgy érezték, hogy megállt körülöttük a világ egyedül maradtak, szegényen, elhagyatva, kiszolgáltatva nagy bánatuknak. Szinte megkönnyebbültek mindketten mikor Péterke cserepes ajka megmozdult és nehezen, forrón, mint a láva ömlötték a szagátott szavak: Anyuci... — — — — — ne tégy már a kályhára... — — — — — nagyon meleg van... — — — — — forró... — — — — — megül a fejem... — — — — — Hallod? — — — — — szépen muzsikálnak... a

kis angyalok... — — — — — két kis angyal... — — — — — aranyhegedű van a kezükben... — — — — — szép... — — — — — Anyuci... — — — — — engedj... — — — — — oda megyek... — — — — — jó? — — — — —

Az asszony torkát mint a megrántott hurok úgy kapta össze Péterke látomása. Arcát eltakarta, kifordult a másik szobába és visszafolyta fájdalomát némán peregték arcán végig az anyaság drága gyöngyei.

— Az Istenre kérem, — könnyörgött férjének, — hívja azonnal az orvost! Péterkénk már félig odaát van, — hallotta, — az angyalok hívják, ha nem segítünk vége, — biztosan vége!

— És miből vesszük meg az orvosságot amit majd felír az orvos, — töprengött a férfi. Már mindenünk zálogban van, nem tudok egy fillér kölcsönt keríteni, minden forrás kiapadt. — De nem, — villant át agyán a gondolat, — még van egy utolsó mentesség, — dobta oda elmenőben a mentőövet — és elrohant.

Boldogan tért vissza az orvosai,

Ó-görög ezüst drachma Vizslásról.

December 4-ikén „Vizslás bronzkori urnaleletéről”, mint eddigéig teljesen ismeretlen, történelem-előtti adattól emlékeztem meg „A Munka” hasábjain. Most pedig szintén egy igen érdekes és ritka, valószínűleg unikumszámba menő és még a Krisztus előtti századokból származó, tehát ókori, görög ezüst drachmáját ismertetem itt röviden a multiránt érdeklődők előtt.

Vizslás község a török előtti időkben nem a mai helyén, hanem attól nyugatra, a mai Kaparó-pusztára és az Ujlak-pusztára helyén állott valahol. Hajdanában tehát Vizslás község a Tarján-patak völgyében állott, azon a tájon, ahol ma már a MÁV vonala is végig fut. A bronzkori ember temetkezési helye is ezen völgy felett volt kelet felé, a mai Nagykötél nevű dombosor.

A völgy már a prehisztórikus korban, azóta meg még inkább, fontos közlekedési vonal lehetett az Alföld és a hegység között és pedig a mai Kistereny-Salgótarján-Fülek-Losonc irányában. A közlekedés ezen utvonala is, akár az itt már megtelepedett, akár pedig a csak átvonuló népek, könnyen elveszthették 1—1 pénzdarabot, amint azt az elég gyakori régipénz-leleteink is igazolják.

Igy pl. Salgótarjánból Trajanus római császár (97—117 kr. v.) bronz érme, Utas-pusztáról egy szép „Urbs Roma” feliratu és a Romulust és Remust szoptató nőstény farkast ábrázoló szép római bronz érem került elő. A palócok nagy írójánál Pintér Sándornál meg azt olvassom, hogy gyakran fordulnak elő római pénzek a Zagyavölgyből Szécsénybe vezető két ősrégi út mellett. A Kisfalud-Piliskehegy alatti völgykatonában II. Theodosius (379—395 kr. u.) római császár aranyát találta; de Pintér szerint mások is találtak itt ilyen aranyakat.

Ugyancsak a Piliskehegy alatti szántóföldön Constantinus junior (337—340 Kr. u.) rézpénzt találták. Márton Lajos pedig „Nógrád vármegye őskora” c. jeles dolgozatában (p. 337) még több kelta és római pénzleletet említ, de görögöt egyet sem. Így azután a nemrégiben Vizslásról előkerült görög ezüst-drachma, úgy látszik az első ilyenem emlékünkné, a régiségekben egyébként igen gazdag vármegyénkbeli.

Ezt az érdekes görög ezüst drachmát Baranyay Miklós, vizslási földbirtokos egyik bérese találta szántás közben, a pusztára közelében. Ezt az érdekes pénzt

azután Baranyay Miklós ur szíves volt nekem tanulmányozásra kikölcsönözni.

Leírása a következő: Előlap (Avers): Borját szoptató tehén, amely fejét balra lefelé fordítja, — hogy kilógó nyelvvel nyalagathassa — a mellő jobb lábának térdére ereszkedő, mellő bal lábát pedig fölfelé tartó, borja felé. A tehén felett: ΑΓΙΑΣ (latin betűkkel: AGIAS) görög betűs felirat olvasható. A mezőben és a két állat alatti szelvényben sem egyéb betű, vagy jel nincs, amint az más ilyenféle érmekről ismeretes!

Hátlap (Revers): „Antinous kertje”, körülötte ez a görögbetűs felirat: ΑΤΟΛ—ΕΤΙ—Κ—Α(?)—ΛΟΥ(?) Latin betűkkel: APOL—EPI—K—L(?)—LOY(?)

Ez az ezüst pénz — mint azt a borját szoptató tehén rajza és az APOL felirata is igazolja — tehát egy apollóniai származású görög drachma, amelyhez hasonlókat Gohl Ödön írt le a Numizmatikai Közöny 1903. évi II. évf. ban, p. 14—15, az aradmegyei Diecs(?)ről.

Evvél kapcsolatban — ugyancsak Gohl Ödön írja ott (p. 15) a következőket: „Ugy Apollónia, mint Dyrrachium (Epidamnus) corinthusi, illetve corcyrai gyarmat volt. A Kr. e. 229—100 közötti években, római védnökség alatt verték e városok az imént leírt ezüst pénzeket. 3368 grammyi átlagos súllyal, ami a római Victoriatusnak felelt meg. Az előlapon, a genitivusban álló név az évenként változó eponymos főfőtisztviselő neve, míg a hátlapon, nominativusban, a pénzverőtiszt neve olvasható a városneve mellett. A hátlapon levő éremkép: négyzetes keretbe foglalt két csillag. Ezt közönségesen Antinous kertjének hitták a régi numizmatikák. Hasonló éremképekkel Monunius, Illyria királya (Kr. e. 300 v. 280 táján) is veretett ezüst statereket, saját nevével a hátlapon.

A mi vizslási ezüst drachmánk u. n. „Antinous kertje”-ben azonban a négyzetes keretbe nem két csillag van foglaltva, hanem — akárcsak a pápai ref. főiskola érmén is, — egyik felén teljesen elmosódott (rosszul vert, vagy lekopott), másik felén is csak kissé látszó vonalakörben: kettős vouallól képezett és a négyzetes közélálló, de csucsain kissé kihegyesedő, oldalain pedig kissé befelé ívelő, négyzetes két részre osztva, pontokból és vonalakból álló díszítéssel.

*Boros István: A pápai ref. főiskola éremgyűjteményének leírása. II. kötet: Görög, barbár és római pénzek. Pápa, 1911., p. 12—13.

Ilyen formán tehát a Vizslásról talált és ezüstből vert apollóniai görög drachma, sem a 19 drb aradmegyei diecsi-, sem pedig a pápai ref. gyűjteményben levő 6 drb, különböző, de ide sorolható éremmel nem azonos, hanem azoktól meglehetősen különböző veret vagy változat, amely így azután még nagyobb figyelmet érdemel. Megfelelő irodalom híján, itt a vidéken egyelőre még nem tudom eldönteni, hogy ismernek-e még ezen Vizslásról talált drachmával egyező darabokat? Dr Jónás Elemér, a M. Nemzeti Múzeum ismert nevű numizmatikusa pedig — az e tárgyban hozzá intézett tisztelettel teljes kérdésemre — még eddig sajnos nem válaszolt.

Dr. Dornay Béla

Hírek és különfélek

Vasutasok karácsonyfái.

Karácsonyfát állítanak az ismeretlen utasoknak a szent estén az elágazó, nagyobb állomásokon. Szíven üt bennünket a gondolat szépsége s reflexiókat idéző, mely szimbolikája. Nem szüntelen utazás-e az emberi sors? A megállíthatatlan idő vonatán utazunk, ismeretlen állomásokon repül velünk sorsunk, agyunkat homály fekszi meg, szívünkre a bűn fekete madara száll s körülöng, mint az éj, a bánatoknak oceánja. Nem vagyunk-e mindannyian utasok e földi téren s míg az élet komoly s szomorú vagy ritka-vidám állomásain átrohan velünk a könnyörtelen idő, vigaszul szívünkben nem azt a hitet melegenjtjük-e, hogy túl ködön, homályon, bánaton, túl a szenvedések siralomvölgyén, a nyomor infernóján s az öntudat poklot-járató éjjeli óráin, túl a mulandóság miatt bánatot rejtő örömkönné mégis hazafelé tartunk, hol — Szent Ágoston szavai szerint — szívünk nyugtalansága elpihen Krisztusban, ki ama csillagos betlehemi éjjelen jászolban született üdvösségünk zálogául. Mennyien vagyunk, kiknek éjben áll az életünk s pénzért, asszonyért vagy dicsőségért lihegő vágatásunk hajrájában elfutunk a stációk mellett, hol kigyló előttünk az egyedül szükséges isteni Szeretet fénye! Hányan vagyunk, kik öröm-hajszoló vágyaink vonatán utazunk s a Gyermekek Örök Vigasza mellett csak elsuhanunk, kik csak futtában látjuk a halhatatlan Fényt, mert gonosz indulatok köde s a bűn sötétje

áthatolhatatlanul áll a Gyermekek és fény után sóvárgó szívünk közé!

Mindannyian, kik az örök élet utasai vagyunk, örökös gondban s félelemben, a Halál árnyékában utazunk. Mindannyiunknak, kiket az idő a sir felé rohanat, ama jászol a reményünk és a vigaszunk, melyben a magát gyermekké alázó Isten feküdt egy csillagos betlehemi éjjelen... Oh, ha a jelkép, mely a vasutasok karácsonyfája, valóssággá válna s minden ember minden ismeretlen embernek kigyujtana az éjben a szeretetnek karácsonyfáját! Egy más szívén melegebb testvérré az ember s az emberi jóakarat halhatná a békeségnek anyagi énekét... (—any.)

A déli plébánia ünnepi istentiszteleteinek sorrendje. 24-én éjjeli 12 h-kor éjjeli mise, 25-én reggel 6 h-kor pástortmise, 1/2 9 h-kor csendesmise, 10 h-kor énekes nagymise, szentbeszéd-dél, déli 1/2 12 h-kor csendesmise. 26-án reggel 1/2 9 h-kor csendesmise, 10 h-kor énekes nagymise, szentbeszéd-dél, déli 1/2 12 h-kor csendesmise.

Az északi plébánia ünnepi istentiszteleteinek sorrendje. 24-én 24 órakor éjjeli mise, 25-én reggel 6 órakor pástortmise, 8 órakor, 9 órakor és 11 órakor rendes ünnepi misek. 26-án 8, 9 és 11 órakor lesznek misek.

Karácsonyi istentiszteletek rendje az evangélikus egyházban: Karácsony este 5 órakor karácsonyi evangélium. Karácsony I. ünnepén: 8 ó. tót urvacsora osztás, 9 ó. német urvacsora, 10 ó. istentisztelet, 11 ó. magyar urvacsoraosztás, 5 ó. esti ábítat. Ugyanezen a napon fél 9 ó. istentisztelet és urvacsora Zagyapálfalván. D. u. 3 órakor Salgótarjánban, 5 ó. Somoskövön. Karácsony II. ünnepén d. e. 10 ó. istentisztelet, 11 ó. urvacsora, 5 ó. esti ábítat. Ugyanezenkor d. e. 9 ó. Bocsárpapján istentisztelet és urvacsora, d. u. 3 ó. Baglyasalján istentisztelet.

Református istentisztelet. Ünnep első napján délelőtt 10 órakor helyben. Istentisztelet után urvacsora osztás; délután 3 órakor. Ünnep második napján délelőtt 10 órakor Kisterenyén az evangélikus templomban urvacsora osztással egybekötve; délután 3 órakor helyben. December 31-én délután 5 órakor. Ujévkor délelőtt 10 órakor; délután 3 órakor Kisterenyén az evangélikus templomban.

Eljegyzés. Bencze Ilonka és Csetneki Pál (Rónabányatelep) jegyesek.

akire úgy néztek fel mindketten, mint a csodatevő Messiásra, — aki biztosan fog segíteni, — megmenti Péterkét. —

Az orvos lázat mért, érverést számolt, a gyermek szemét vizsgálta, — öket pedig leste minden arcmozdulatát, vajjon itt maradhat-e Péterke közöttük, vagy szárnyaravaszok az angyalok és az aranyhegedű hangjai mellett elviszik vissza maguk közé.

Most is csak azt mondhatom, — fordult feléjük halk szavakkal az orvos, — amit reggel mondtam. Itt a mi tudományunk csodát mond, már csak a jó Isten segíthet. Ha a gyermek szervezete megküzd a lázzal, — akkor meg van mentve. De remélni kell nagyságosasszony, — remélni! Türelemmel tünni és várni. Ott fenn mondják ki majd az utolsó szót! — Azért megnyugtatóan felírt valami gyógyszer. — — —

... És „ott fenn” úgy határoztak, hogy Péterkének élni kell. Bizonyára többre, hosszabb időre szót a földi küldetése, mint a nyularknyi nyolc esztendőre ami mögötte volt. — Felgyógyult. Kiröppent a házból a sok rossz orvosság ize, szaga, a forró lázas órák a ködbe veszték, de egy megmaradt, — azt nem felejtette el, — az aranyhegedűt. Az frissen élt emlékében, talán azért, mert a balál kapujában akkor az a két kis angyal az örök életéről muzsikált rajta. —

Közeledett a karácsony. Az égi dunnákból láthatatlan kezek szorgalmasan rázták egyre sűrűbben a puha fehér pihéket és a gyermekálmokban egyre közelebb hozták a fényes karácsonyfá képét, a beteljesedő vágyak boldog pillanatait.

Péter is megírta egy kitépelt irkálapra, — nagy verébfej betűkkel a menyországba címzett kérését: édes Jézuskám hozza! nekem szép karácsonyfát és alája azt az aranyhegedűt amin az angyalok

játszottak az éghen. Ha az arany nagyon drága, nem baj ha fából lesz, — de szóljon. Péter kéri aki a Jázmin-utca 5-ben lakik. —

Hogy milyen nagy teljesítmény volt Péternek megírni ezt a fontos levelet azt nem kell bizonyítani, — édesanyja közben kétszer is meghegyezte a ceruzáját, — de hogy milyen gondot rakott a szülei vállára arról hálá Istennek, — gyerek szíve mit sem tudott. Mikor esténként boldogan aludt ágyában és talán éppen az aranyhegedű hangjai ringatták álomba, szülei újra meg újra elolvasták a menyországba címzett levelet. Szeretnek volna egymástól valami megoldást hallani, vagy legalább is véleményt, de egyik sem tudott, vagy nem mert tervekkel elő állni, hogy Péter kívánsága teljesíthető legyen. Hiszen minden pénzt elvitt az orvos meg a patikus. Hogyan telne most Péternek aranyhegedűre mikor kegyetlenül fojtogatta őket az adósság. És amint tanácstalanul nézegették Péter egymásnak düledező, szarkaláb beütött, az asszony szeme a férfi kezére tévedt. Hiányzott a jegygyűrű róla. Megfogta férje kezét és a szemébe nézett.

— Igen, — felelt tekintetere a férfi, — orvosságra kellett, egyetlen emléktől a boldog nekiindulásunknak, ami úgy köt össze mint egy végnélküli fonál, mindig körbe zárulva. Amit a legszentebb pillanatban a pap húzott az ujjunkra, az oltár előtt, Krisztus előtt, hogy amíg élünk örök körforgásban egymásért, egymás mellett járjuk a földi utat mint az összetartozó égitestek a nagy mindenségben. Hát ezt is oda kellett adni, ezt is elkívánta tőlünk a boldogságunk vámszedője. Ugy érezte, hogy a család legszentebb szimbóluma, oltárképe dől le mikor ezt az áldozatot is kikövetelte a sors elesettségükben zálogul gyermekük életéért.

— Ne busulj édes, — vigasztalta a férfi, — majd kiváltjuk egyszer azt is. De most, — most miből vegyük meg az aranyhegedűt estére a karácsonygyújtáshoz? Péterke mindennap kéri. — Péterke várja! — Talán ha maga is odaadná... kockáztatta meg óvatosan a férfi, — hogy Péterkének öröme legyen, — a gyűrűjét...?

— Nem, — nem, tiltakozott az asszony, — ezt ne kívánja, ezt Péterke sem kívánhatja. Sütköz neki édességeket, gyümölcs is lesz a fa alatt narancs, abból a pár pengőből amit erre lopva félretettem. Csak a gyűrűt ne kívánja. Majd elfelejtje Péter az aranyhegedűt, nem szegény ember gyereknek való az efféle drága játékszer. Hiszen már így is elmerülünk az adósságban.

Kovács János csak nézett, nézett maga elé és érezte, hogy húzza a föld. Mert nagy kolonc a Kovács Jánosok nyakában a szegénység, — porig húzza a gazdáját. Hátba még a betegség is vele jár, — a szegények kegyetlen uszorása, bizony megroppan a gerinc ha fel kell néznie az égre.

Vette hát a kalapját és elindult. Céltalanul, csak úgy vaktában. Ki az emberek közé, hogy kisurranjon a szegénység fészében fojtogató polipkarokból.

És amint kifordult a sarkon, gyászmenet jött vele szemben. Fehérbóbitás, kéktakarós lovak húzták az aranyozott kocsit. A tetején koszoruk között ezüstszálakkal díszített kis karácsonyfá. Megállt, — megemelte a kalapját és belesápadt az arca mikor a fehér koporsó pléhbetűt elolvasta: Balog Lacika élt 8 évet.

Hirtelen sarkon fordult és szapora léptekkel, — hogy el ne késsen, — hazasietett. Megállt az asszonya előtt. Zihált a melle, rövid lélekzettel kapkodta a szá-

vakat: a Lacit, — a kis Balog Lacit, — az adósság kisfiát, — aki egyidős a mi Péterkével, — most temetik. — Elvitte a dírtéria. Neki már „ott fenn” fognak muzsikálni karácsony este az angyalok, — aranyhegedűn... Allig hallhatán mondta és szemét elöntötte a könny. De a mi kis Péterkénk, — hálá Istennek itt van, — közöttünk, — édesem, — itt van közöttünk, — érti mit jelent ez?!

— Értem, — felelte halkan az asszony és mereven nézett maga elé. Azután egy önkéntelen mozdulattal lehuzta ujjáról a karikagyűrűt és a férfi kezébe tette. —

— Vigye, — vigye gyorsan, mert bezárnak az üzletek és Péterkének nem lesz aranyhegedűje. — — —

Este a csillagó gyertyafényben mikor elfogodottan, áhitattal a karácsonyfá elé lépett Péter, már ott feküdt a hegedű. Némán szótlanul, engedelmesen várta kis gazdáját. Péterke odaszaladt és boldogan kiáltott fel: elhozta a hegedűt! Kezébe vette, forgatta, nézte, majd a kis álla alá illesztette és csillogó szemekkel húzta rajta végig a vonót. —

— Ez is szépen szól, — jegyezte meg, — pedig csak fából van.

— Nem kisfiam, — oktatta szeretettel az apja, — aranyból van, a legdrágább aranyból! — És amíg Péterke kezében nyöszörög a hegedű, mint a megriadt nyulfiók, — az asszonyára nézett. Nem látott semmit, elmosódott minden, a gyertyák fénye, a karácsonyfák diszei összefolytak, csak két szempár tiszta, csillogó könnyei ragyogtak egymás felé. Ugy hallották angyalok muzsikálnak és nagy megnyugvánál a szívükben boldog karácsonyt ünnepelt bennük a lélek, — mert érezték, hogy ott áll közöttük Krisztus.

Estélyi, báli és menyasszonyi ruhákat ÍZLÉSESEN Fest és Tisztít

Szilágyi

Fő-u. 21. Figyelje kirakatomat!

Boldog és kellemes ünnepeket kíván kedves olvasóinak és barátainak „A Munka” szerkesztősége.

Uj doktor. Ember Kálmán, Kisterenyé-Chorintelepi üzemező-bányafőmérnököt a budapesti m. kir. Pázmány Péter tudományegyetemen december 18-án avatták az államtudományok doktorává. Gratulálunk!

Meghívó. A pálfalvai szivgárdisták december 25-én, karácsony első napján, a bányakaszinó nagytermében karácsonyi pásztorjátékot mutatnak be. Az előadás kezdete gyermekek részére d. u. 3 óra, felnőttek részére este 6 óra. Belépődíj: gyermekeknek 10, felnőtteknek 30, 40 és 50 fillér. 26-án, vasárnap az előadásokat hasonlóképpen megismétlik a pálfalvai üvegyár kaszinójában.

Aranyon, ezüstön ott a finomság jele, az Aspirin-tablettán pedig a „Bayer”-kereszt. Ez szavatol a valódiságról és azért, hogy megfázás, rheuma, fejfájás esetén enyhít fájdalmán. Óvakodjék a pótláserektől, amíg 24 fillért 2 db valódi Aspirint vehet.

A Hirschgyári Olvasókör 25 éves jubileumi referációját helyszűke miatt jövő számunkba hozzuk. Szerk.

ZÜNDAPP motor kerékpárok magyarországi vezérképviselője keres alképviselet, szakmabeli bevezetett céget. Pajor Imre, Budapest, VI., Jókai-u. 21.

Karácsonyi vásárok. A Zagyva-községi leánykör szépen sikerült karácsonyi vásárt rendezett Zagyva községben és Vizválasztón. A vásár áruai gyermekbabák, mackók, üvegtálcák, hamutartók, különféle kézimunkák és Mikulás-csomagokból állottak s majdnem valamennyi a leánykör tagjainak ízlését, készségét és szorgalmát dicsérte. A vásár tiszta eredménye 150 pengő volt, melyből 17 szegénysorsú gyermeket láttak el szükség szerinti ruhával és cipővel. December 19-én, vasárnap, a szentmise után tartották meg az állami iskolában a karácsonyi ünnepélyt, mely alkalommal osztották ki az ajándékokat a gyermekeknek cukorkákkal ajándékozták meg. Az ünnepélyen Körmeny Tibor, vizválasztói gépészeti felügyelő tartott nagyhatalú beszédet a leánykör tagjait további karitatív munkára buzdította. A leánykör pedig két igen kedves és megható karácsonyi jelenetet mutatott be. Mindezen eredmény a leánykör vezetőjének, az agilis és költői lelkű Rusznyák Malvin bírásnak, tanítónak érdeme. — Ugyancsak szép és látványos karácsonyi vásárt rendezett meg az Etesbányatelepi r. kat. leánykör is Kupcsok Antónia bírásnak, tanítónak feladhatatlan ügybuzgalmából. — Itt említjük meg még, hogy a zagyvapálfalvai Jézus Szíve-leánykör által megrendezett karácsonyi vásár anyagi eredményéből, melyről már múlt számunkban említést tettünk, csütörtökön 40 szegénysorsú család részesült ruhakelmében, liszt, zsir, cukor és egyéb élelmiszerekben. Kimagasló eredmény ez egy alig három hónapos egyesülettől, mely önmagában dicséri megszervezőjét s szívvel-lélekkel dolgozó vezetőjét, Csillag Magda bírásnak, tanítónak.

KARÁCSONYI VÁSÁR.

A Evangélikus Nőegylet és Evangélikus Leányegylet minden évben megrendezni szokott karácsonyi kiállítása és vására dec. 18-19-én zajlott le az acélgyári Olvasóegylet megismétlődő szíveséből átengedett nagytermében. A finom ízléssel elrendezett és valósággal látványosság számba menő kiállítás ezúttal is bizonyosságot tett arról az emelkedett szellemről és kulturáltságról, amely ezt a két egyesületet eltölti. A megnyitáson az egyház presbitériuma is megjelent Gólián Rezső és Dr. Csengődy Lajos lelkész az élén s a lelkész megnyitó szavai után Patay Erzsébet adott elő mely hatással egy Váradt verset. A vásár lefolyása a múlt évekhez képest némi forgalmi csökkenést mutatott s így a bevétel is ehhez képest alakult, azonban mégis teljesen kielégítő végsőszámmal zárultak az eddigi számítások is, úgy hogy a karácsonyi megajándékozás zavartalanul megtett végbe. Vasárnap este a lelkész megnyitó szavai után tartalmas és szép műsor szórakoztatta a közönséget, amely a hagyományos számban sereglett össze a színpad köré, ennek során a Grey Boys színtársulat, ifj. Endrey László nagy tapsot kiváltó szavalata, az Ifjúság műkedvelő gárdája — a maga nemében páratlanul biznyuló Virosták Lajossal az élén, mellette Flachbart Sárika, Lesták Kató, a nagyközönség szimpátiáját az első pillanattól magának biztosító Cserfalvi László, a helyét mindig megálló Takács Sándor, Ehn János, Szabados Pál, Szántó István, tehetségük legiavát nyújtva szórakoztatták a közönséget. Majd Tuba Erzsébet s a helyi minden fellépésében hatásos Turek Berta magánszámait egészítették ki a színtársulat által bezárt és sokszor nyílt tapsokkal megszakított műsort.

Özv. Pantyik Árpádné elnöknő és Moticska Nándorné alelnöknő fáradságot nem kímélő és nem ismerő áldozatos készsége méltó társakra talált ezúttal is a nőegyleti asszonytársakban, akik hasonló készséggel, ügyességgel és rátermettséggel álltak meg helyüket mindenben a dr. Csengődy Lajosné, Medzihradszky Márta és Markó Emma leányegyleti elnökség vezetése alatt hosszú hónapok délutánjait erre a célra áldozó és a vásáron is minden munkában résztvevő leányegyleti tagokkal egyetemben.

El nem mulasztható kötelességének tartja a két egylet, hogy ezúton is köszönetet mondjon minden számontartott és számon nem is tartható támogatásért, amellyel úgy a nagyközönség, mint egyesek megsegítették a kiállítást. Elsősorban az Acélgyári Igazgatóságát, Fabini Henrik gyárigazgató urat, az Olvasóegylet elnökségét és választmányát, a Bányagazgatóságot Bérczy Sándor kormányfőtanácsos, Gólián Rezső egyházfelügyelő, főmérnök, urakat illesse e helyről is a tiszteletteljes hála és köszönet, akik jelentős segítsége nélkül az eredmény alig lett volna elérhető. De nem feledkezhetünk meg arról az önzetlen szolgálatról sem, amit kötelességét messze felülhaladó mértékben Jagicza József tanusított ezúttal is.

A rendezésben és a kiszolgálásban jelentősebb szerepet vállaltak és vittek az elnökségeken kívül Köntzey Ferencné, Lengyel Béláné, Jesse Gyuláné, Okolicsányi Elemérné, az első és utolsó szerepét mindig készséggel betöltő özv. Weissenbacher Jánosné és Flachbart Jánosné, Veiszt Gézné, Dubinyi Lajosné, Bruncsó Béláné, Czankovics Ferencné, Stenczel Józsefné, özv. Póráczky Gyuláné, özv. Stugner Gyuláné, Fabinyi Józsefné, Virosták Lajosné, özv. Szilfika Gyuláné, Pállay Gusztávné, a leányok közül az előkészítő munkákban résztvevők nagy seregén kívül különösen szép teljesítményt fejtettek ki Suhár Klára, Adamek Rózi, Dianiska Mária, Kosári Margit, Szabados Iloná, Joós Mária, Czankovics Iloná, Jankovics Margit, Vieszt Irén, Donát Magda, Baló Márta, Simkó Valéria, Vendel Jolán, Ötvös Zsuzsa, Sinkó Anna. Legyen kedves ilyen áldozatuk az Ur előtt is.

(Az adományozók névsorát a jövő számban közöljük. — Szerk.)

**Karácsonyra öröm,
örök értékű ajándék a valódi ékszer.**

KARÁCSONYRA

**minden igényt
kielégít a sal-
gótarjáni ék-
szerész, a sal-
gótarjáni órás!**

Négy középiskolát végzett, megbízható keresztyén mészáros és hentes-ség állást keres. Bővebb felvilágosítást a Nemzeti Egység irodája ad. (Telefon 37.)

Pénz nélkül kaphat automata billárdot!
Az asztal bevetelével törleszheti vételárát!
Haszonrezsésedre is a legkedvezőbb feltételekkel vidékieknek is.
Phoenix Automata Billiárd Vállalat
Braun József Budapest, XIV., Fűrésztúca 90.

APOLLÓ MOZGÓ STARJÁN

Karácsonyünnepi műsorok.
Dec. 24-én, pénteken d. u. 3 órakor,
25-én, szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor

A KIS LÁZADÓ
Cimszerepben: Shirley Temple.
Kiegészítésül: Magyar világ híradó.

26-án, vasárnap 3, 5, 7 és 9,
27-én, hétfőn e. 7 és 9 órakor

**HETEDIK
MENYORSZAG**
Fősz: Simone S.

Csütörtökön előadás szünet!
Pénteken, Szilveszterkor 7 és 1/2 10 órakor
Versenyfutás a HÉT POFON
szerelemért vigjáték.
cowboy film.

Mérnök bál. Jan. hó 29-én tartja a mérnök-társadalom szokásos farsangi bálját, melyre az előkészületek nagyban folynak. Ezidén az acélgyári kaszinóban lesz ez a valószínűleg legsikerültebb bálja az idei farsangnak.

Műbutor speciális gépi-felszereléssel hullámszemenetesen állított elő. Rendeljen nálam, rendelőim megelégedése Önnek is jó garancia. **Szabó János** műbutorasztalos. Salgótarján, Fürdő-utca.

Salgótarján m. város polgármesteri hivatalától.
18421/1937. szám.
Ebzárlat feloldása.

Határozat.

A városi állatorvos előterjesztése alapján a 100.000/1932. F. M. sz. rendelet 332. §-ának megfelelően a f. évi augusztus hó 23-án 11983/1937. sz. véghatározattal elrendelt 90 napos ebzárlatot — miután az ebzárlat alatt veszélyesség, vagy veszélyesség gyanúja kutyán, vagy macskán, továbbá más háziállaton újból nem állapított meg, — feloldom.

Erről értesülnek: érdekeltek.
Salgótarján, 1937. december 15.
Polgármester helyett:
Horváth s. k. tanácsnok.
A kiadmány hitelűl:
Dr. Tóth Mátyás
aljegyző.

Miért kell a magyar vidéknek felvonulni az Eucharisztikus Kongresszusra?

Egyre folynak a jelentkezések az Eucharisztikus Világkongresszusra Magyarország minden részéből. A jelentkezéseket január 15-én lezárják Mihailovics Zsigmond tb. kanonok, az Eucharisztikus Világkongresszus előkészítő főbizottságának igazgatója a következő nyilatkozatot tette ezzel kapcsolatban:

Az Eucharisztikus Világkongresszus nemcsak Budapest, nemcsak Magyarország, hanem az egész világ ünnepe. Bpestet érinti a legközvetlenebbül, mert ennek a milliós fővárosnak kell felkészülnie úgy, hogy kifogás ne merülhessen fel sem a lakosság hite, szeretetreméltósága, sem az ellátás, lakás minősége miatt. Nagy felelősség nyugszik valamennyiünkön, akár részt veszünk közvetlenül, akár nem a szervezésben, mert az ideérkező külföldiek minden egyes katolikus keresztyén emberben az ország egy-egy követét fogják látni. Az előkészítő főbizottság nem egy alkalommal hangsúlyozta ezt a felelősséget és a magyar vidék megértette, felfogta ezt.

Mindenki tisztában van vele, hogy mire vállalkoztunk, hogy milyen kitüntetésben lett része az országunknak. Ebben a kitüntetésben azonban hangsúlyozzuk, Budapest teljes mértékben osztozik egész Magyarországgal, a magyar vidékekkel. Ha nehézségekről beszélünk, nem azért történt, mintha valamennyien nem volnánk tisztában vele, hogy a vidék nepe készül a nagy ünnepségekre. Ellenkezőleg. A legnagyobb szükségünk a legnagyobb szükségünk a kongresszussal kapcsolatban a magyar vidékre van, nemcsak annak minél nagyobb számú részvételére, hanem lelki előkészületére is.

Ez a kongresszus a világkatolicizmus ünnepe, amelyet Magyarország rendez. Valóban: Magyarország rendez Budapest székhellyel. Magyarország lakosságából 8 millió lakik vidéki városainkban, falvainkban, tanyáinkban, ez az a magyar nép, akár a vidéki intelligenciára,

akár iparostársadalomra vagy a földművelő tömegekre gondolunk, akinek a kongresszus megrendezésének kitüntetése osztályrészt jutott. Egész Magyarországnak itt kell lennie, még pedig két oknál fogva.

Budapest csak egy részét képezi az országnak és a kongresszussal kapcsolatban két szempont elkerülhetetlenül fontos. Az egész magyar népnek, az egész magyar vidéknek részesülnie kell abban a lelki élményben, abban az épülésben, amit a kongresszus jelent. Egyszeri élmény ez és az egész életre szól, mert ki jut abba a helyzetbe, hogy valaha is résztvegyen még egy Eucharisztikus Világkongresszuson, nem is beszélve arról, hogy legalább még egy generációnak kell eltelnie, amíg ismét Magyarország számíthat arra, hogy mi üdvözölhetjük köreinkben a világ katolikusait. A magyar vidék, a magyar nép minél nagyobb résztvevő tömegeit kiart karokkal várja az egész kongresszus, mert a sok lelki haszon elsősorban azoknak jut osztályrészt, akik a kongresszus házigazdái. És milyen nagy szükségünk van valamennyiünknek arra, hogy elmélyüljünk vallásosságunkban. Azok az erők, amelyek a keresztyénység kapuit döngetik, csak akkor nem fognak győzedelmeskedni, ha erős felvértezett népi keresztyénység, népi katolicizmus áll velük szemben, ha népi erők bontakoznak ki és védik meg önmagukat a sátánnak ettől a rohamától. Ezért kell a magyar vidéknek itt lenni, mert Magyarországot elsősorban a magyar vidék jelenti és csak azután Budapest.

BIEDERMAYER szalongarnitúra

aranyozott szalontükrök és egyéb
butorok átköltözés miatt alkalmi
áron eladó. Cím: Telefon 69.

SI-, SPORT- ÉS KORCSOLYACIPŐ,

a legmagasabb igényt kielégítő orthopéd munka, l. a osztályú férfi, női és gyermek varrott és szeges cipőt, tiszti csizma és

cipő különlegességet, mindenféle javítást
szakszerű gondossággal a legolcsóbb napi
áron készít. Hő és sárcipő javítás!

AGÓCS JÓZSEF cipő üzem, Salgótarján, Pécskő-utca 2. sz.

A másik fontos szempont, hogy mi magyarok, akik a kongresszust rendezük, be akarjuk mutatni mind azt, amivel rendelkezünk. Nem propagandát akarunk indítani, erre most nincs szükség, hanem fel akarjuk vonultatni azokat az értékeket, amelyek lehetővé tették, hogy ilyen megbecsülésben részesítsenek bennünket, hogy mi rendezhetjük a kongresszust. Ezek az értékek: Szentistváni ország, a magyar nép, a magyar vidék, amely ennek az államnak és nemzetnek keresztény katolikus tradíciót hordozza: ez a mi büszkeségünk. Ezt akarjuk bemutatni a világnak. Büszkélkedni akarunk vele, nekik adjuk az első helyeket, övék ez az ország, valamennyien hozzájuk tartozunk, Budapest is csak úgy lett naggyá, hogy ebből a magyar vidékből táplálkozott, gyökerei mélyen s élesen a magyar földre nyulnak.

Az előkészítő főbizottság több ízben hangsúlyozta, hogy milyen sok nehézséget kell leküzdenie, ez azonban sohasem vonatkozott arra, mintha nem az egész ország, illetve elsősorban a magyar vidéket, lenne a kongresszus házigazdája mintha nem elsősorban azt akarnánk, hogy a magyar vidék jöjjön el, hogy teljes pompájában bemutatassuk a mi kincseinket.

Az Ur harsonája.

A világűrben egy sziklaszirt
„Válással”-t kiáltó foka áll.
Távolról az Ur harsonája
éltet rivalgó hangja száll
a végtelenbe és a szirtre,
melyen állok mozdulatlan.
Vágyva tekintek a magasból jövő
dicsfény sugarára;
alattam látom mélység lappang,
hol kigyószemű lélek hevernek
selymes pázsiton.

Állok a szirten...
Az élet szféráin hőmpolygó
árával tör át a harsona.
A mélység lakói sejtélemmel hallják,
mint zug viharként fejük fölött a hang,
de a bűvös harang,
mely mézédcsókot leheli torra kongat:
győzedelmes zajjal, titáni kacajjal
bárjába vonzza a nagy emberréteg
termését és sarját;
kerülve a hangot, melyet az Ur hallat.

Állok a szirten...
Látom a mélység mérgező gépeit,
nem nézhetem tovább.
Fejem fölémelem a magasság felé,
szót várok, hol állok,
oda a szirt felé.
A harsona tovább zeng,
s a lelkembe markol,
szivem megremegett,
szó zendül egy ajkon.
— Halld, mélység, a hangom:

Mérgező gépeid megállnak,
ha megvonod az olajat,
melyet az ember által ápolt
haláltermő föld felfakaszt.
Szántások fel a mélységet!
Ültessetek Krisztus-magot!
Ugy nyerhettek békességet,
s akkor életet arattok!...

Állok a szirten...
Szemeimen fátylat érzek;
az Ur harsonája zeng tovább,
s könnyezve a földre nézek.

A fehér arcú ember.

Jött mint vihar, tört mint az ár,
nem állt elé korlát, határ,
döngött, sikolt tüzet szórva,
ajkán ült a lelke szója.
Megcsodálták, aztán elült,
mondták, ni, ez is begedült.
Milyen furcsa. Pedig be kár.

Küzdött nehéz vívó harccal,
járt-kelt csendben fehér arccal
emberek közt, titkot hordott,
hol nem látták, könnyezett ott,
palást védte érző szivét,
nem láthaták vérző színét,
csak mosolygott, csak mosolygott.

Suttogták: nézd, mereng újra,
öröme lehet vagy buja.
Csak ennyi volt, tovább mentek,
játszadózta és nevettek.
És ő maradt, sirva látott
egy titokzatos világot,
s az emberek csak nevettek.

Zagyvapálfalva. Szabó Mihlós.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara

szükségesnek látja a teológusok és a tanítójelöltek mezőgazdasági szakképzését.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara a gondjaira bízott agrártársadalom érdekeinek hathatós kielégítésére irányuló megfigyelő és kutató tevékenysége során arra a meggyőződésre jutott, hogy szorosan vett agrártermelési és agrártársadalmi, de magasabb nemzetpolitikai szempontokból is rendkívül kívánatos lenne a teológusok és a tanítók képzésére szánt időt egy évvel meghosszabbítani és ezalatt egyrészt egy mezőgazdasági szaktanfolyam keretében megfelelő elméleti és gyakorlati gazdasági szakismeretek megszerzését, másrészt két fontos nemzetközi nyelv, ugyancsak a német és az angol nyelvek megismerését lehetővé tenni.

A Kamara javaslatának megvalósítása érdekében felterjesztést intézett a kormányzathoz s külön hangsúlyozta, hogy a gazdasági szakképzést nem csupán a rendszerint illetményfölddel rendelkező lelkészek és tanítók egzisztenciális boldogulása, hanem nagyobb társadalmi súlya és befolyása érdekében is kívánatosnak tartja, sőt véleménye szerint a vallásoskölcsi nevelés szempontjából is előnyös következményei lennének a lelkészek gazdasági szakképzésének, mert ennek birtokában gazdasági téren is vezető szerephez jutva, nagyobb tekintélyre tennének szert s így vallásoskölcsi tanító és intő szavuk önkéntelenül sokkal fogékonyabb talajra találna.

A tanítók megfelelő gazdasági szak-

képzettségének fontossága nem is szorul bővebb magyarázatra, hiszen a népnevelés jóformán az ő kezükben van letéve, széles néprétegeknél ők vetik meg a szellemi fejlődésnek sokszor nemcsak alapját, hanem egész társadalmát is. Itt ebben az országban pedig a gyermekek túlnyomó többsége az agrártermelésben nyer foglalkoztatást, tehát döntő fontossága, hogy a tanítók birtokában legyenek a korszerű és a felnőtt lakosság irányítására is elegendő gazdasági szak tudásnak, amely a mai és a jövő generáció államépítő nemzedékké való kifejlésére szempontjából nélkülözhetetlen.

A Kamara javaslata szerint a tanítók tetszés szerint választhatnának egy éves mezőgazdasági vagy ugyancsak egy éves kertészeti szakképzés között.

A német és angol nyelvek megismerése nemcsak abból a szempontból kívánatos a tanítójelölteknek, hogy ily módon egész új világgal ismerkedhessenek meg, hanem azért is, minthogy ezáltal a tanítóknak az új generáció nevelése szempontjából figyelmen kívül nem hagyható közmegebecsülése, társadalmi súlya is feltétlenül növekedni fog.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara javaslatainak megvalósítása esetén kétségtelenül úgy a nemzet boldogulása, mint saját boldogulása érdekében a lelkész és tanítói kar felfokozott erőket tudna sorompóba állítani.

Szépségét megőrzi,

arcbőrháiból megszűnteti, ha

„MEDEA” kozmetikus krémét használ.

Mert a SZÉPSÉG KINCSE és HATALOM!

Felvilágosítással szolgál:

LOSSONCZYNÉ NÉGYESSY PIROSKA
Salgótarján. Karancs-utca 24.

A zagyvapálfalvai evang. nőegylet 12-én teaestélyt rendezett az ujonnan átépített Hangya szövetkezet nagytértermében. A termet az utolsó férőhelyig megtöltötte a közönség, akik jól elkészített tea mellett — későbbben nagyszerű Hangya-borokat kortyintgatva, cigánymuzsikás hangulattal, bár tánc nélkül — a késő esti órákig voltak együtt. Közreműködött a salgótarjáni evang. leányegylet és ifjúság műkedvelőgárdája, akik az egyszerű szinpadon is nagyszerű tudtak alakítani, melyért szinközi tapsvihar volt többszöri jutalmuk. Az estély megrendezésében Jenőffy Zoltánné elnök és Győry Ilonka alelnök vezetése mellett a nőegylet minden tagja olyan odaadással fáradozott, mintha az estélyen megjelenő saját családi hajlékaiknak vendégei lettek volna. Neveket nem említünk, inkább a tanuságot szűrjük le, egy szív, egy akarat, testvéri közös megértés és akkor minden ilyen estélyen, minden nőegyleti munkán ott lesz az Isten áldása. Az estély tiszta jóvedelmét, amely a nőegylet saját készítésű karácsonyi ajándéktárgyaiból, a felszolgált izletes süteményekből, teából tevődött össze — az épületében levő zagyvapálfalvai templom költségeire fordították. Köszönetet kell mondanunk Egress Andor igazgató tanítónak, Hangya ü. v. igazgató urnak, aki magyar szívű megértéssel a legmesszebb menő támogatással bocsájtotta rendelkezésünkre a Hangya-szöv. termelt.

Ünnepély Szécsényben. Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Balasagymati osztálya folyó hó 18-án délután fél 6 órakor Szécsényben a balasagymati Nemzeti Munkavédelmi Hivatal támogatásával hazafias ünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet Farkas István reálgyimn. igazgató, a Liga elnöke tartotta, Marno Tivadar ny. áll. alezredes, a Liga főtitkára, Nmv. hivatalvezető pedig a közérdekű Polgári Légvédelemről tartott előadást. Az ünnepélyen vitéz Honti Sándor régi magyar dalokat és kuruc nótákat tárogatott. A közönségből nagy lelkesedést kiváltott szép ünnepély a Hymnus hangjaival ért véget.

Bányamozgók hírei. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgók, mint előző híradásunkban jeleztük már, ismét egy kiválóan sikerült magyar filmmel

kedveskednek karácsonyra közönségüknek. Boross Elemér nagyszerű vigjátékát hozzák: „Tisztelet a kivételnek” a Budapesti Hangverseny zenekar és Perits Jenő cigányzenekarának közreműködésével. A film főszereplői: Tolnay Klári, Rátkai Márton, Ráday Imre, Bilicsi Tivadar, Mecséry Ilka, Rózsahegy Kálmán, Vizvári Mariska és Juhász József. Kiegészítő műsor: Brazília óriás kigyói, magyar beszédet kísért kulturfilm, A tücsök és a hangya, c. színes trükkfilm, valamint Magyar és Fox világhíradók. Előadások sorrendje: Baglyason dec. 25-én, szombaton délután fél 4, este 6 és fél 9 órakor, Pálfalván: dec. 26-án, vasárnap délután 2, 5 és este 7 órakor, továbbá 27-én, hétfőn este fél 8 órakor.

A jövő gazdasági kilátások. A magyar gazdaságkutató intézet most adta ki legújabb helyzetjelentését, amely — a többi között — a következőket tartalmazza: A világgazdasági helyzet az utolsó hónapok során romlott. Magyarország gazdasági helyzete a harmadik évnegyedben kedvező volt, az utolsó hetekben azonban a konjunktúrafellendülés megtorpant. A jövő kilátásait illetően az építkezési tevékenység az 1937. évi színvonalát az 1938. év tavaszára is biztosítani látszik. A közületi beruházások emelkedni

A Magyarság érdekes ujtása a hírlapelőfizetés terén. A kliring-akció lehetővé teszi a teljes előfizetési díj megtakarítását.

A Magyarság minden egyes előfizetője az előfizetési díjnak megfelelő kliring-szelvényt kap az előfizetési díj bevételekért. Ezen kliring-szelvényeket a kliring-akcióban résztvevő cégek bizonyos százalék arányában készpénz helyett fogadják el. Ha tehát a Magyarság előfizetője oly cégnél vásárol, amely a kliring-akcióban résztvesz és a szelvényt felhasználja vásárlásainál, akkor a teljes előfizetési díjat visszanyerheti.

De nemcsak a Magyarság előfizetőinek előnyös a kliring-akció, hanem az abban résztvevő cégeknek is, mert a kliring-akcióban való részvételükkel megnyerik vásárlójuknak a Magyarság nagy táborát.

A kliring-akció tehát úgy a szereplő cégeknek, mint az előfizetőknek előnyére szolgál és azért örömmel közöljük, hogy városunkban is csatlakoztak az alábbi cégek ezen akcióhoz.

Bőrkerekedő
Friedmann Dávid (2 százalék),
Bátörárház
Friedmann bátörárház, csak 30 napon belül fizetésnél (2 százalék)
Drogéria és háztartási cikkek

MÉGIS OLCSÓBBA HAL, MINT A HUS! Minden pénteken élő-PONTY!

Valamint másnemű halak is. Alkalmakra 3 nappal előzetesen rendelhetők meg, (kivételre házhoz szállít) legolcsóbb napi árban.

Weissberger Hermann halkerekedő, Salgótarján, Ovoda-tér 3. Tel. közv. sz. 156.

fognak és könnyen lehetséges, hogy elensúlyozzák azt a kiesést, amely a magánvállalatok kisebb beruházásai révén állhat elő. A fogyasztási iparok termelésének korlátozásánál arra kell figyelemmel lenni, hogy a korlátozás oka csak részben volt a fogyasztás csökkenése, részben pedig az, hogy a kereskedők árcsökkenéseket várva, megrendeléseik egy részét elődázta. Mégis lehetséges, hogy a fogyasztás ismét megélenkül. A mezőgazdasági lakosság vásárlóképesége eddig nem csökkent és előreláthatólag meg fogja tartani előző évi szintjét, sőt azt a téli hónapokban valamivel meg is fogja haladni. Emellett a városi lakosság fogyasztásának megélenkülése is lehetséges. Remélhető továbbá azt is, hogy a fogyasztási cikkek iránti kereslet, azoknak akár csak csekély olcsóbbodása esetén, erősen fokozódni fog, mert erre a fellendülés éveiben eszközölt, bár szerény megtakarítások bizonyos fokig lehetőséget nyújtanak. A köztisztviselőknek 1938 január 1-től fogva juttatandó fizetésemeles szintén ebben az irányban fog hatni.

Általánosan kötelezővé teszik a gyümölcsfák permetezését. Gyümölcskivitel statisztikáinkat évekre vizsgálva megfigyelve, arra a sajnálatos megállapításra jutunk, hogy a fán termelt gyümölcsnek kivitele csökken, annak ellenére, hogy a gyümölcsfáállományunk viszont gyarapodik. Ennek elsősorban az az oka, hogy gyümölcsünk egészségügyi szempontból kifogás alá esik és az ilyen nem tökéletesen kifogástalan gyümölcs a külföldön egyáltalán nem értékesíthető. A Gyümölcstermelők Országos Egyesületének szaktanácsa Győmőrey György országos elnök felkérésére Mohácsy Mátás szaktanács elnök elnöklésével megtartott legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és megállapította, hogy a legsürgősebb kormányintézkedések megtételére volna szükség, ha nem akarjuk, hogy a magyar gyümölcs teljesen el ne veszítse versenyképességét. A kötelező védekezés gyakorlati kivitele céljából azonban szükséges, hogy az Országos Egyesület olyan szervezetet építsen ki, amely alkalmas lesz az illetékes hatóság által elrendelt kötelező védekezés végrehajtására. Ebből a célból a szaktanács felkérte a GYOE elnökségét, hogy az ország területén működő 31 tag-egyesületnél beosztott 37 gyümölcsészeti intézője után megfelelő tanfolyamokat állítson be, amelyek külön ezt a célt szolgálják.

Bottos drogéria és fényképezési szaküzlet, Fő-utca 27. (5 százalék)
Fényképés
Kíndi Gyula, Fő-ut. 45. (5 százalék)
Hentes és mészáros
Ponyi Sándor, Fő-utca, csak 10 pengőn felüli vásárlásnál (2 százalék)
Könyv- és papírkerekedő
Végh Kálmán, könyv- és papírkerekedő, könyvnyomda és könyvkötészet, tankönyvek és szpirodalmi könyvek kivételével (5 százalék)
Női kalap, fűző szalon
Weissberger Rózi, Fő-utca 43. (5 százalék)
Órán és órákérés, szemüveg és fényképezési cikkek
Spielberger László, Fő-utca 39. (2 százalék)
Rádió, gramofon, csillár, kerékpár, sportcikkek és villanyfelvezetékek vállalat
Szántó Testvérek, Fő-utca 39., csak készpénzfizetésnél (2 százalék)
Szobafestő és mázó
Zagyvai Béla, Kassai-sor 6. (5 százalék)
Szácsmester
Weinhardt István (3 százalék)
Ujság
„A Munka” című lap, hirdetésekkel (10 százalék)
Uri, női divat és cipőáruház
Spielberger József és Flia (2 százalék)
Vaskerekedő
Kovács Gyula, Fő-utca 47., csak háztartási cikkek után (3 százalék)
Vendéglő és étterem
Jóvári Mihály, Kassai-sor 11., csak készpénzfizetésnél (5 százalék)